

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาระดับรากฐานของชีวิตเป็นช่วงที่ต้องพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นการวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุ 5 ปี เป็นวัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของเด็กทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมและการเรียนรู้ เด็กในวัยนี้ร่างกายจะมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อความฉลาดและการเรียนรู้ของเด็ก ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลและเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการและความพร้อมในการเรียนรู้ หากพื้นฐานไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นไปอย่างสมบูรณ์แล้ว การเรียนรู้ในขั้นต่อไป ก็ย่อมจะมีความลำบากและยากที่ผู้เรียนจะพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2)พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้จัดการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้เด็กมีสภาพเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสามารถศึกษาระดับสูงขึ้นไปได้อย่างมีความสุข สามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติสืบไป นอกจากนี้ การศึกษาระดับปฐมวัยยังต้องคำนึงถึงครอบครัวที่อบอุ่น สภาพแวดล้อมที่ดี มีพ่อแม่ที่คอยเอาใจใส่เด็กอย่างถูกวิธี การปรับปรุงคุณภาพและการขยายสถานที่เลี้ยงดูเด็กให้เกิดขึ้นอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่โดยมีหน่วยงานในท้องถิ่นที่รับผิดชอบกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (พณิคุรุวัตะ, และคนอื่น ๆ, 2542, หน้า 51) การจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน แม้จะไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่รัฐบาลก็ให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างเต็มที่ โดยมุ่งที่จะเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, หน้า 3)

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อให้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมสมบูรณ์เพียงพอที่จะศึกษาหาความรู้พื้นฐานต่อไปในระดับประถมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ การศึกษาปฐมวัยจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อพัฒนาการของมนุษย์ในระยะต่อไป ถึงอย่างไรเด็กอายุ 3-5 ปี จะมีความพร้อมดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิจึงจำเป็นต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสามารถในการเลี้ยงดูตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของมารดา

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และนโยบายการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งกระทรวงมหาดไทยที่ดำเนินการถ่ายโอนงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ประเด็นในเรื่อง ความพร้อมจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเป็นข้อปฏิบัติที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (มาตรา 41, 42) องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นภารกิจที่รัฐและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ซึ่งยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก โดยการพัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูป การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครอง ความมั่นคงทาง สังคมที่สร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ข้อหนึ่งกล่าวว่า ต้องพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล โดยตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัย อายุ 0 – 5 ปี ทุกคนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้าน ก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เล็งเห็นความสำคัญของเด็กปฐมวัยจึง ได้มีการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 โดยเน้นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็ก แต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต ให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 5)

ทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทย ตามหลักการของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยร่วมกันจัดทำ นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับปฐมวัย (0-5 ปี) ให้เป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและ สามารถจัดในโรงเรียนได้เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน คือจัดในสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย โรงเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้ การจัดการเรียนปฐมวัยต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การ จัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ท้องถิ่น และโรงเรียนเอกชน สามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7) นโยบายของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2544 ให้ความสำคัญด้านครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี และ ผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนให้ศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในชุมชนและ สถานประกอบการเน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรม ในการบริหารจัดการศึกษา ทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาในปัจจุบัน มีหน่วยงานหลักที่มี

หน้าที่ รับผิดชอบการจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษา กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร องค์การเอกชนและกระทรวงกลาโหม ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ตามลักษณะของโรงเรียนปฐมวัย โดยภารกิจหลักจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือ ดูแลและส่งเสริม พัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กทุกคน

สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยได้แบ่งความรับผิดชอบตามนโยบายของรัฐบาล โดยเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับเด็กอายุ 4 – 5 ขวบ ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีโรงเรียนเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ แต่ปัจจัยพื้นฐานด้านครอบครัวและความพร้อมของหน่วยงานที่จัดการศึกษา ปฐมวัยมีความแตกต่างกัน ทำให้เด็กไม่ได้รับพัฒนาการด้านต่างๆ ได้เต็มที่ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาปฐมวัยในชนบทต้องประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ด้านบุคลากร ครูขาดความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูไม่ครบชั้นเรียนและครูที่มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านอาคารสถานที่ ขาดแคลนอาคารสถานที่ เครื่องเล่นสนามและ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กปฐมวัย ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการที่เหมาะสม

ในส่วนการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์เขต 3 มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดการศึกษาปฐมวัยให้กับเด็กอายุ 3 – 5 ปี จำนวน 44 แห่ง จาก 5 อำเภอ ซึ่งสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน การจัดการศึกษา ปฐมวัยได้แบ่งความรับผิดชอบตามนโยบายของรัฐบาลโดยเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 อยู่ในความ รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับ เด็กอายุ 4 – 5 ขวบ ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีโรงเรียนเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ดำเนินการจัดการ ศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านมา แม้ว่าจะเป็นหลักสูตรเดียวกัน แต่ความพร้อมด้านครอบครัวและหน่วยงานที่จัดการศึกษา ปฐมวัยมีความแตกต่างกัน ทำให้เด็กไม่ได้รับพัฒนาการด้านต่างๆ ได้เต็มที่ โดยเฉพาะการจัดการ ศึกษาปฐมวัยในชนบทต้องประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ด้านบุคลากร ครูขาดความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูไม่ครบชั้นเรียน และครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ปฐมวัยขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านอาคารสถานที่ ขาดแคลนอาคารสถานที่ เครื่องเล่น สนามและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กปฐมวัย ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการ เรียนการสอน ด้านงบประมาณ ได้รับงบประมาณรายหัวไม่เพียงพอกับความต้องการ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพที่เป็นจริง และความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและการ ประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วม ว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาเป็น ข้อมูลในการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วน ตำบลเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ซึ่งจะส่งผลให้การศึกษาระดับปฐมวัยมีคุณภาพที่ดี ยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุและระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและ การประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพใน การบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ใน 6 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและการ ประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้ มุ่งศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยมี ขอบเขตการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำนวน 5 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 44 แห่ง ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 44 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 44 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กตามโครงการสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 88 คนและผู้ปกครอง จำนวน 480 คน ทั้งหมด 656 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 18 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 18 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 36 คน และผู้ปกครอง จำนวน 178 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล จำแนกได้ดังนี้

2.1.1 ตำแหน่ง

- 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) ครูพี่เลี้ยง
- 4) ผู้ปกครอง

2.1.2 วุฒิการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 อายุ

- 1) น้อยกว่า 30 ปี
- 2) 30 – 40 ปี
- 3) มากกว่า 40 ปี

2.1.4 ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) ชั้น 1
- 2) ชั้น 2
- 3) ชั้น 3

4) ชั้น 4

5) ชั้น 5

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables)

ตัวแปรตาม คือ สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรการบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านบุคลากร

2.2.2 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน

2.2.3 ด้านงบประมาณ

2.2.4 ด้านการบริหารจัดการ

2.2.5 ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์

2.2.6 ด้านการมีส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามของเด็กในวัย 0-5 ปี ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นการเรียนรู้ก่อนเข้าสู่การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดการศึกษา หมายถึง การเตรียมเด็กให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ทุกด้าน เพื่อให้เติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ

3. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ โดยเด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง และการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา บุคลิกภาพและสังคม เพื่อรับการศึกษาในระดับต่อไป และพร้อมที่จะเติบโตให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ประกอบด้วย

3.1 ด้านบุคลากร หมายถึง วางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและคัดเลือกครูที่เลี้ยงให้เพียงพอและเหมาะสมของจำนวนนักเรียนกับจำนวนครู บรรจุและแต่งตั้งครูตามขั้นตอนวิธีการที่ถูกต้อง จัดให้มีการปฐมนิเทศจัดอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการเรียนการสอนและระเบียบวินัย จัดสวัสดิการค่าตอบแทนและออกจากงานออกจากงาน

3.2 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน หมายถึง สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในเขตชุมชน มีการคมนาคม สะดวก มีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และพื้นที่สนาม วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเพียงพอ ทันสมัย

3.3 ด้านงบประมาณ หมายถึง เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรหรือสนับสนุนจากรัฐบาลและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรชุมชน อบค.ได้รับการอบรมเรื่องระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ มีแผนการบริหารการเงินตั้งแต่การเบิกจากคลัง การเก็บรักษา การจ่ายเงินและการนำเงินส่งทุกขั้นตอน ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินทุกครั้ง

3.4 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง จัดทำแผนงานในการบริหารงานด้านการศึกษา ระดับปฐมวัย โดยการกำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงาน กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคล สำรวจจำนวนเด็กปฐมวัยที่เข้ารับการศึกษานิเทศการศึกษา จัดระบบประเมินผลภายในสถานศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรและแผนงานควบคุมและกำกับติดตามประเมินผล

3.5 ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจัดให้มีการประชุมชี้แจง ระดมความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

3.6 ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านงานธุรการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมและ ประชาสัมพันธ์กับชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย

4. สภาพในการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพที่เป็นจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

5. ความคาดหวังในการจัดการศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ครูพี่เลี้ยงเด็กและผู้ปกครองมีความคาดหวังและมีความเชื่อมั่นต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

6. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

7. เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 หมายถึง พื้นที่ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ครอบคลุมพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอตาคลี อำเภอตาคลี อำเภอไพศาลี อำเภอหนองบัวและอำเภอท่าตะโก

8. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆซึ่งมีอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลทุกขนาดในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

9. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง พนักงานส่วนตำบลที่ทำหน้าที่หัวหน้าส่วนราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบล และมีอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลทุกขนาด ในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

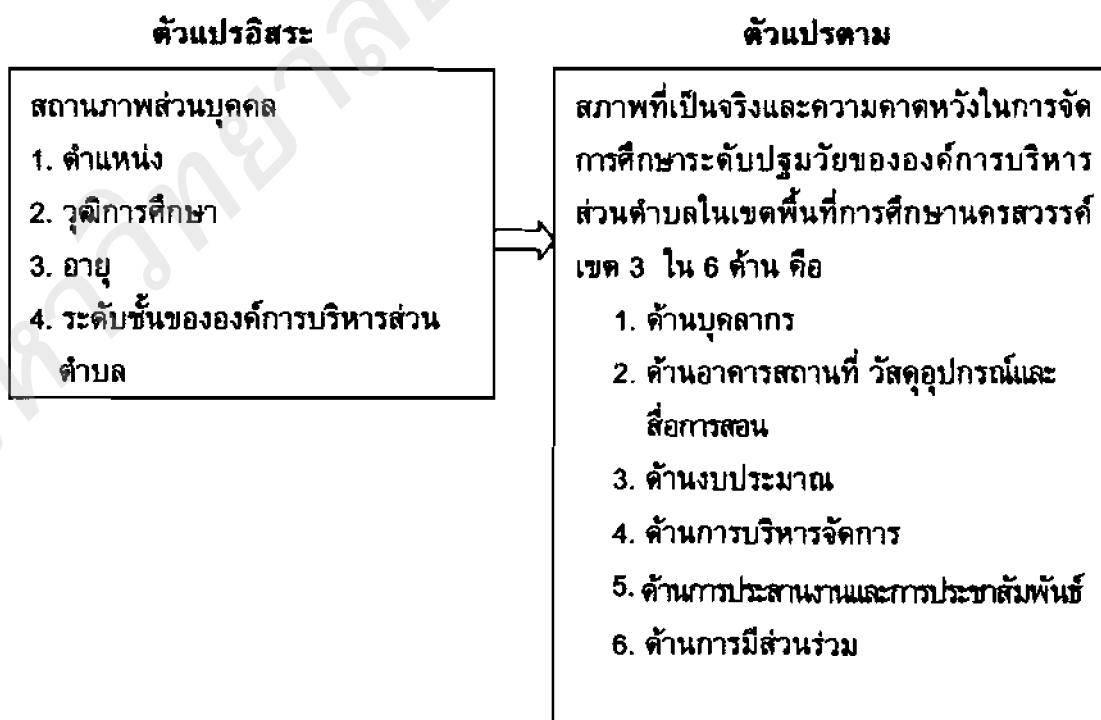
10. ครูพี่เลี้ยง หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

11. ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลที่อยู่ในเขตชุมชน ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้เป็นสมาชิกที่ดีของประเทศชาติและมีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับปฐมวัย

12. ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การแบ่งชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งตามเกณฑ์รายได้ คือ อบต.ชั้นที่ 1 มีเกณฑ์รายได้ 20 ล้านบาทขึ้นไป อบต.ชั้นที่ 2 มีเกณฑ์รายได้ 12 – 20 ล้านบาท อบต.ชั้นที่ 3 มีเกณฑ์รายได้ 6 -12 ล้านบาท อบต.ชั้นที่ 4 มีเกณฑ์รายได้ 3 – 6 ล้านบาท และอบต.ชั้นที่ 5 มีเกณฑ์รายได้ ไม่เกิน 3 ล้านบาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยของ อัครพร สาระขัน(2543,หน้า 4) ในการกำหนดการจัดการศึกษาใน 6 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วม ดังภาพ 1



ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ และระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน
2. ความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ และระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน
3. สภาพที่เป็นจริง และความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน